

LA VENTALLADA.

SETMANARI POPULAR

ERRORS LAMENTABLES.

I.

Una de las doctrinas ab que la impietat moderna ha lograt més pervertir als pobles, es la que tendeix á separar la moral de la Religió, suposant que l' home pot cumplir los debers que Deu li ha imposat, prescindint de la autoritat y tots los preceptes de la Iglesia. Aquesta perniciososa doctrina, nascuda del orgull del protestantisme, posada en voga sobre tot pels enciclopedistas ó racionalistas francesos, y transportada á nostra Espanya junt ab aquesta colla de teorías bordas que, ab lo pretext de *civilisarnos*, nos han entrat á casa per conducto del lliberalisme, aquesta fatal doctrina, sobre tot densá que 'ls partits polítichs s' han encarregat de educar al poble á sa manera, comunicantli 'l fals concepte d' una *moral universal*, y pervertintlo ab predicacions revolucionarias, es sens dupte la que ha causat més estragos en las conciencias, la causa de que tans obrers ignorans seduhits de una manera lamentable, no sols manifestin ja indiferencia sino també aversió á la doctrina católica, y la ocasió de que fins personas que volen passar per il·lustradas s' apartin insensiblement de las lleys y ensenyansas de la Iglesia.

Aquest error capital de nostre sigle, se presenta revestit ab varias formas; més ó ménos obertament impias pero que totas tancan la mateixa malicia y 's dirigeixen al mateix objecte, só es, á la perversió del cor y la destrucció de la fe. Una d' aquestas formas ó expressions que més comunament se manifestan entre la gent del poble, pot formularse ab lo següent raciocini: «jo, (diuhen molts) no mató ni robo á ningú, «donchs ja 's pot dir que soch home de bè.» Altres, fent gala ja de més sensats, positivistas sense saberho, y volent passar per gent d' ordre, diuhen aixis: «La religió es necessaria, sobre tot

«pel poble, ignorant, perque sens ella viuriam com á bestias.» Y aquestos son los que regularment s' avenen á totas las prácticas católicas, pero habent perdut ja la fe que deü animarlas. Finalment, n' hi ha d' altres que ja tenen pretensions de sabis, que han llegit sens dupte molts folletos de nostres revolucionaris propagandistas, que han sigut educats, en fi, en eixa literatura impia clandestina que, gracias al zel de escriptors espanyols degenerats, alimenta al poble ab las més dolentas escurriallas de la impietat estrangera; aquestos, ab la poca filosofia qu' han llegit y que 'ls ha apartat de Deu, 's alaban sobre tot de despreocupats y tolerants, y diuhen: «L' home pot abrassar la religió que vulga; perqué tan es alabar á Deu en una religió com en «altra: lo que més importa es que l' home sia «honrat, y no faltant als preceptes de la ley natural, las practicas de totas las religions son «indiferents y posadas pels homes.»

Quan se tracta de combatrer aquestos errors, se troba que estan arrelats més en lo cor que en las intel·ligencias, perqué difícilment pot resistirse la llum de la veritat, mentres que la humana concupiscencia logra facilmente retraurer al cor de abrassar una doctrina que destruheix l' amor propi, que regula y subjecta totas las facultats á una autoritat superior, permanent y visible. Aixis es que, no lograntse desvaneixer lo senyalat esperit d' orgull é independencia que maleja tots los sentiments, que predisposa desgraciadament á no admetrer principis, que, per certs que sian, son contraris á las humanas passions, sól permaneixen l' error envolcallat en una trista boyra de indiferencia, en un ensopiment de l' ánima, que li priva fixar la atenció en la veritable salut de sòn etern destino.

En efecte, ¿com se podria compendrer sens la maligna influencia d' eixa passió del home que ofusca son enteniment; com podria esplicarse,

diem, que 's segueixen ab aquesta lleugeresa opinions tan contrarias á la sana rahó, y sobre tot, com s' esplicaria que 'ls homens, que ab tant d' ingeni y diligencia tranctan de no enganyarse en los negocis materials d' un dia, no 's párin y no 's fixin ab major interés en lo fi principal de la vida, y lluny de assegurar-se de la veritat en una qüestió tan important, abandonin tan facilment la fe rebuda per lo miserable atractiu de innovacions impias?

Mès en va la soberbia farà esforços pera sustraurers al domini del Criador sobre totas las criaturas: en va voldrá l' home afectar indiferencia respecte als debers que la Religió li imposa, apesar del burgit de las passions ressonará sempre en lo fons de sa consciencia la veu que li parla de sòn Deu y Senyor. ¿Y podrá may l' home, obrant rahonablement, créurers completament lliure de tot deber envers l' autor de la sua vida? Quan gira la vista al voltant sèu y contempla l' ordre admirable que regna per tot, ja en lo curs dels astres, ja en la producció de las plantas y en la conservació de tots los sers en la naturalesa, ¿no regoneix que tot está subjecte á lleys sabias y previsoras que dirigeixen á totas las criaturas al compliment de son fi determinat? ¿Y pot l' home pensar que es l' ànima criatura sens objecte, sens destino, sense lley que 'l mantinga en la dependencia ab lo sabi Legislador de tot l' univers? La voluntat y la inteligencia, eixas preciosas facultats que 'l fan superior á totas las criaturas de la terra, ¿vindrian á ser com forsas abandonadas al atzar sens una norma que las dirigeixi y las reguli? La rahó natural repugna obertament á tan absurdas suposicions, no hi ha poble, per salvatge que sia, que no regonega la subjecció de la criatura á son Criador, y seria fer una gran injuria á la sabiduria divina lo suposar que criá al home sens donarli á coneixer la lley que debia regir totas las accions de la sua vida racional. Y es evident que aquesta lley Deu l' ha posada al alcans de la inteligencia de l' home.

En primer lloch, la lley natural, tan fonament grabada en nostres cors que ningú la pot desconèixer, nos diu ben clarament que estém obligats á amar, glorificar y prestar culto á nostre Criador. ¿Ab quína rahó donchs, pot afirmar un home que no matant ni robant á ningú ja dona compliment á la lley? ¿Es á dir que la lley obliga ab los homes y no obligará de cap manera respecte á Deu? ¿Importará pera ser honrat no faltar ab las criaturas y no s' haurá de tenir

compte en no faltar contra 'l Senyor que 'ns ha criat? Certament que semblant pretenció es del tot contraria fins al sentit comú de tota la humanitat. Perque es cosa regoneguda en tots los pobles que 'l home déu agrahiment á son favoreixedor, lo subdit respecte á son superior, lo mosso obediencia á son amo, lo fill amor y veneració á son pare; ¿y no estariam nosaltres obligats al amor, obediencia, respecte y gratitut envers Deu, qui més que un benefactor, un superior ó un pare, es nostre Criador á qui debém tots los instants de la nostra vida? En veritat, tothom pot coneixer quant ridícula y absurda seria trobada la resposta que un jornalero dongués á son amo, dihentli d' aquest ó d' un modo semblant: «Senyor, mentres que jo no fassa cap mal als «meus companys, res tengu que veurer vos ab «mi, res m' importa lo vostre profit, puix no estich obligat á mirar vostre bé sinó 'l dels altres.»

Donchs aquesta mateixa resposta, que no suportaria cap home de sana rahó, la donan tots los dias los insensats que diuen: «jo no mato «ni robo á ningú, per consegüent compleixo ab «lo que Deu mana.» No, l' home racional y que solament aprecii lo que es tenir seny no pot abrigar una convicció tan absurda y desentonada.

Y es de notar que en aquest punt tan important no 's pot alegar cap mena de ignorancia, perque la sola rahó natural descubreix per medi de las criaturas lo etern poder del Criador, y aixis «tals homens no tenen disculpa, nos diu Sant «Pau, perque habent conegut á Deu no 'l glorificáren com á Deu ni li donaren gracias,» (ad Rom. c. I.) Y si un cárrech tan terrible anuncia l' Apóstol referintse als gentils ofuscats per las tenebras de la idolatria, ¿que haurém de dir tractantse de cristians, y quant més culpables no serán aquestos de *detenir la veritat de Deu en la injusticia*, los que han rebut la viva llium del Evangeli y han sigut educats en las sabias ensenyansas de la Iglesia Católica?

Si estem donchs obligats á glorificar á Deu, debem prestarli nostre obsequi atenentnos á las lleys que 'ns ha imposat, conformantnos á la sua voluntat y de cap manera á nostre capritxo. Per consegüent, lo culto que nosaltres li tributem, ó sia la Religió, ha de ser precisament la que ell nos ha fixada, y may la que dicti la variable voluntat del home. Aixis es que tots los preceptes de la Religió, sens esceptuarne un, nos obligan ab la mateixa forsa, com á vinguts del mateix Deu, y puix veyém als homes tan zelosos en mantenir vigents pera la conservació del or-

dre temporal las més petites fórmulas y reglaments de la ley civil, ¿com podem pensar que sia indiferent al Senyor de tota justícia lo deixar de cumplir aquest ó aquell precepte que está imposat, no per un fi passatjer, sinó en ordre á nostra salvació eterna?

Iluny donchs de nosaltres, lo créurer que la cosa sia tan lleugera que pogam escursar ó allargar la ley divina á mesura de nostre plaher, ni dir que 'ns basta pera ser fiels lo cumplir dos manaments. «Per que aquell que digué no fornicarás (diu Sant Jaume,) digué també no matarás» (ep. cath. c. II.) y aixis també 's pot dir de tots los demás preceptes, per consegüent, faltant sols ab un ja 's falta á la ley. Y aquesta ley déu cumplirse entera, tal com nos la proposa nostra Mare la Iglesia Católica, lo qual demostrarem, ajudant Deu, en los dos següents articles.

J. P. y F.

LO PESCADOR.

A trench d' auba el mar ne llansa
nau lleugera 'l pescador
y ab la vela á dins la enmena
per torná' essent lo sol post.

Dins en dins de la mar entra
amanint xarxa y bertrol.
Ab lo sol l' aiga apar plata
y los peixos semblan d' or.

Dins sa barca alguns cops pensa
ab las misérias del mon
y, pescant, sos ulls s' anegan
de congoixa y desconsol.

Pensa, en lo trist que es la vida
per ell de penas un doll.
¡Ay! si un dia 'ls anys l' abaten
¿qué faran sos infantons?

Del mar l' aiga que may para
li retrau los jorns de dol;
¡ay, si un dia la tempesta
á sa nau fa doná un tom!

Mès ben tost ve la esperansa
á calmá' 'l seu desconhort,
fentli veure de la vida
altre indret de més dolor.

Si recorda que la terra
te també lo seu timó,
timoner que la governa
dalt del cel té 'l seu redós.

Ell governa las tempestas,
Ell amimva tot dolor.
Si 'l que pena sòl se troba,
un company te en Ell si vol.

Eix pensar de nou l' alegra
y á son pit hi torna 'l goig
y altre cop la xarxa tira
que s' enfonza al pes del plom.

De la costa may s' allunya
donchs allí hi té son amor
y allí sa caseta blanca
com si fos d' escuma un glop.

Dona fiel en sòn niu vetlla
al costat dels infantons
y al trich-trach dels boixets canta
del terror cantis d' ayre dols.

Ve 'l cap vespre y la nau torna
ab dalit y ayre rumbós,
quan es prop la vela plega,
de dins salta 'l pescador.

—Bona pesca, als seus ell crida,
sorell, llissera, saltó!—
y al di' aixó abrassà á sa dona
que corrent salta á son coll.

Abdós agasan las ansas
del gran cove qu' es ple tot
y ab los peixos que cuejan
los nins mohuen avalot.

Ve la nit, tot ne reposa
dintre 'l niu del pescador.
Si 'l treball dóna fadiga
també dóna un ben dols són.

Agna de Valldaura.

¿ES MALICIA Ó IGNORANCIA?

Aixó preguntém á *El Demócrata* després d' haber llegit los trossos que, ab lo títol de «La Encíclica de Leon XIII» publicá en lo número corresponent al diumenge passat. Y encara ab més rahó y volent ferli favor podriam preguntarli si ho escriu en sério, perque francament 'ns costa de comprendre com escriptors de tanta *pulcritut* y tan *fina il·lustració* poden donar á la imprenta necedats tan manifestas y faltar tan descaradament á la veritat.

Figúrinse nostres lectors que 'l sobre dit periódich després d' un ampulós preámbul, tan notable per la pedanteria com per l' esperit anticatólich que respira, afirma que nostre Santíssim Pare Lleó XIII «ha fet declaracions dignes de sòn

irrecusable aplaudiment.» ¿Y saben per que? Escoltin á *El Demócrata*. «De un sol cop la Encí-
«lica á que 'ns referim ha posat fi als regnats
«de las monarquias de dret diví, que tan funestos
«resultats donáren á totas las llibertats y al dret
dels pobles.»

«Lo *per me reges regnan* (sic) tan tret á co-
«lació per los filosofhs de la intransigencia mo-
«nárquica de dret diví, no té avuy altre valor
«que 'l de un tema olvidat.»

Certament, hi ha afirmacions en tanta mane-
ra absurdas que 'l deixan á un tonto, com veyent
visions, com si en mitj de la claror del dia se 'ns
volgués fer creurer que estém en la foscor de la
nit. Tal es la de *El Demócrata*; es á dir, se ne-
cessita un aplom, una sang freda, un hábit de so-
fisma admirables, pera posar en lletras de motllo
que la *Encíclica de Lleó XIII destrueix las mo-
narquias de dret diví*, després que en dita Enci-
clica hi llegim textualment: «Mès per lo que res-
«pecta al imperi ó mando polítich la Iglesia en-
senya rectament que aquest vé de Deu»; y en
altre lloch diu: «En realitat, los llibres del An-
«tich Testament confirman ab molta claretat en
«vários llochs que en Deu está la font de la po-
«testat humana»; y nostre Sant Pare segueix adu-
hint en confirmació d' eixa veritat una multitud
de textos de la Sagrada Escripura, entre 'ls
quals es terminant eixa sentència de Sant Pau
als romans subjectes al imperi dels prínceps
pagans: *no hi ha potestat sino de Deu*, de lo qual
com d' una causa deduheix y conclou: *lo prin-
cep es un ministre de Deu*. Y precisament acen-
tuant la importancia d' aquest punt, se confirma
també en la Encíclica ab lo testimoni dels Pares
de la Iglesia y fins ab arguments de rahó natu-
ral, y diu terminantment: «Unicament té aquesta
«potestat (la del imperi ó mando polítich) Deu,
«procreador y legislador de totas las cosas, qual
«potestat los que la exerceixen, es necessari que
«la exerceixin com habéntlos hi Deu comunicada.»
Y en altre lloch també llegim: «tot mando y au-
«toritat que hi ha en qualsevol part, trau son ori-
«gen de un sol y mateix Criador y Senyor del
mon, que es Deu.»

Y en vista d' aquestas declaracions tan ex-
plicitas, torném á preguntar: ¿ho diu de sério
El Demócrata quan afirma que 'l Papa, en la
Encíclica, ha destruhit las monarquias de dret
diví? ¿Ho sosté de bona fé, que l' afirmar que tot
poder polítich no pot venir originariament sino
de Deu, es afirmar que tot poder polítich té son
origen en los drets il-legislables y en la convenció

dels homes, que es lo principi de la escola demo-
crática? En una paraula: ¿está convensut de que
'l *si* vol dir *no*, que lo blanch es negre ó que la
llum es foscor? ¿ó es que l' interés de la política
que defensa l' empeny á proposar la falsetat á
sos lectors?

No sabém certament si es aixó malicia ó ig-
norancia, mès nos incliném á pensar que hi hau-
rá un xich de cada cosa. *El Demócrata* se mostra
un deixeble tan aventatjat del Sr. Castelar, que
fins l' exedeix, puix no creyém que són idola-
trat mestre, apesar de la práctica que té en ma-
teria de tergiversar y falsejar la historia, parti-
cularment la eclesiástica, s' hagués atrevit á
donar una interpretació tan clarament falsa d'
un document pontifici tan recient, que está en-
cara en la memoria de tots los católichs. Y 'ns
fa pensar que hi ha també quelcom de ignoran-
cia en lo cólega demócrata al veurer las frases
de la Encíclica que cita com á prova del seu
assert, y son aquellas en que nostre Santíssim
Pare declara: «que los que han de governar las
«repúblicas poden en alguns cassos ser elegits
«per la voluntat y judici de la multitud, sens que
«s' oposi ni li repugni la doctrina católica» y
aquella en la qual afirma «que no 's qüestiona
«sobre las formas de govern, puix no hi ha per-
«qué la Iglesia no aprobi lo principat de un sol
«sobre molts, ab tal que sia just y tendeixi á la
«comuna utilitat, pera lo qual, salva la justicia,
«no 's prohibeix als pobles que adoptin aquell
«sistema de Govern que sia mès apte y conve-
«nient á són ingeni, ó á las institucions y cos-
«tums de sos antepassats.»

¿Y que 'n vol traure d' aquí nostre demócra-
ta? ¿que 'l Sant Pare afirma que, (en alguns ca-
sos) la multitud pot elegir la persona ó personas
que han de exercir la autoritat? Si senyor, si,
convinguts, aixó no ho ha reprobat may la Igle-
sia, y si l' estranya y ho té per cosa nova, que
s' enteri mès de la historia, y veurá confirmada
aquesta doctrina no sols per los Sumos Pontífices
sino també per los concilis particularment per los
nostres de Toledo. Mès, ¿vol dir aixó que la au-
toritat resideixi en lo poble ni en los electors com
á son origen. De cap manera, y si s' hi vol fic-
sar, ben clara y expressament li diu lo Sumo Pon-
tífice en lo mateix passatge que cita: «Ab qual
«elecció se *designa* certament lo princep, no 's
«confereixen los drets del principat, ni 's dona
«'l mando, sino que s' estableix qui l' ha d'
«exercir.» Si llegint aixó no ha sabut fer diferen-
cia entre 'l veritable origen del poder y 'l modo

com los homes designan la persona que ha de exercirlo, dificilment nosaltres li podriam fer entendre; lo qual seria inútil si s' obtina en confondre *lo elegir* la persona del poder ab lo *donar* lo veritable poder, en qual cas li preguntariam si quan elegeix lo metge que l' ha de visitar, li dona en virtut de sa elecció la ciencia y aptitut pera curarlo.

¿Que es donchs lo que 'n vol deduhir de las citas? ¿que la Iglesia aproba las varias formas de govern, desde l' absolutisme fins á la república? Si Senyor, si, també convinguts, y si aixó ho té per cosa nova es que 's troba poch al corrent en aquestas qüestions, puix sábiga que ja Sant Thomás demostraba aquesta doctrina, y antes que Sant Thomás la confirmáren molts Pontífices y Pares de la Iglesia. La forma de govern pót ser en efecte variable, perque dependeix de mil circumstancias inherents al carácter y costums de cada poble, mès lo fondo es sempre constant é inmutable: lo fonament de tots los governs prové únicament de la autoritat de Deu, de la qual reben son legitim domini tots los poders de la terra. Y tal es la doctrina que en aquest punt ha sostingut sempre la Iglesia, y aixó mateix afirma nostre Santíssim Pare en la sua Encíclica, y aixó es lo que s' oposa als principis polítichs que defensa *El Demócrata*.

Ja véu donchs lo colega que 'l Papa, lluny de haber posat fi als regnats de las monarquías de dret diví, com indignament suposá, afirma que no hi ha altre dret legítim de regnar que 'l dret diví.

¿Com se quedarà *El Demócrata* en vista de semblant contradicció? Suposém que molt tranquil. ¿Com quedarán sos lectors? Aixó es lo verament deplorable: molts d' aquestos se creurán las falsitats impias que 'ls hi predica l' orácul del seu partit, y demá se n' irán á reunions baladrejant que Lleó XIII ha transigit ab lo lliberalisme y ha defensat la democracia, y ho dirán ab la mateixa estúpida serenitat ab que en los temps de la *gloriosa* se blasfemaba en los clubs dihent que Jesucrist fóu lo primer demócrata. ¿Perqué ho deyan? Perqué aixis ho afirmaba lo seu periódich y... prou. D' aquesta manera desvirtuant la veritat y calumniant tot lo mès digne de veneració es com s' ha lograt enganyar al pobre poble, aixis es com la premsa anticatólica tracta de *civilisar*lo, es á dir, desfigurantli y presentantli com á odiosa la veritat que vé á salvarlo. ¿Y es aquesta tareya noble y digne dels que tan ponderan la instrucció, lo *progrés* y la *civilisació* moderna?

J. P. y F.

À BARCELONA.

Prop de tos murs vegí la llum primera,
encara són los teus carrers y plassas
de mos jochs infantívols vivent echo,
niu has sigut de mos amors de jove.
Arca de sants recorts, cel d' esperansas,
¿com no estimarte, si al qui may t' ha vista,
al bell punt que 't coneix, lo cor li robas?
Jo vull viure y morir petjante, oh terra!

A voltas, fantasiant, ma pensa corsa
fins al temps primitiu d' absurdas faulas:
veig tos homes mitg nus, semblants á feras
que 'l Fenici ab son giny astut domina;
ab sas naus de marxants segueix Cartago
amagant, la traydora, euginys de guerra,
y, al seu detrás, la prepotenta Roma
portant sas lleys, sas arts, sos deus, sos vicis.

En lo circo, á bassals la sanch fumeja
dels fills de Crist que tot cantant expira.
¡Gracias á Deu que l' Arbre saut ja brota!
Mès ¿qui 'l trone llati tant fort sotraga?
Homes sapats que lo romá diu barbres.
Verges de cor, descoueixent mollicia,
vènen á peu descals de terra llunya
á ser senyors de la del món senyora.

¡Ay que l' alarb los nostres camps trepitjan!
Ab Ludovich los catalans l' aturan.
Lliure es la terra: ab Aragó ajuntada,
victoriós són penó per tot passeja;
y Barcelona, la ciutat il-lustre,
guarda gelosa 'ls furs de nostres avis,
fins que la má d' un despota 'ls hi roba....
¡Mal com lo món no va finá aquell dia!

Prou n' has passat d' afanys, Ciutat hermosa;
mès, com si 'l jou dominador no sentis.
ets falaguera com un' altra 'n sia.
Ja concellers tas llibertats no vetllan;
mès tu del gay saber lo penó enlayras,
y, per l' art y la ciencia qu' en tu covas,
de las que tas germanas ara 's diuhen,
ets la gran, la primera, la elegida.

Ab las góticas torras de tos temples,
fan joch las xemeneyas de ta industria;
eu lo teu port, tota bandera oneja;
fills y vias de ferre 't còmunican
ab pobles d' altra parla y altres usos;
fins ta muralla antiga enderrocades,
tal com aucell qu' eixir vol de la gabia,
tal com infant á qui 'l bolcall fa nosa.

Ara, en lo lloch que vigilava 'l guayta,
s' alsan palaus, s' extenen amplas vias.
Pèls horts florits no volan papallonas,
fins del trist erm ne fuig la sargantana;
y quan ve la xamosa primavera
y arriba l' oraneta de mars llunyas,
ja no troba 'l teulat hospitalari
sota del quin los seus fillets naixian.

Per tot arreu llochs de plaher, teatres
que, ab son màgich poder, las arts encisan,
per tot arreu musicas y gatzara,
per totes parts soroll de goig y feyna;
d' aquí y d' allà 'l gentiu apar que bulli;
y rodalan munió de brillants cotxes,
semblant, ab son marxar ple de desfisi,
l' esprit del segle que s' afanya á vinre.

Creix joh Ciutat! extente per la plana;
si no 'n tens prou, á las montanyas puja,
vora la mar, dins son imperi ficat;
mès, per ser gran, lo teu passat esmenta.
No 't tires may de la mollicia en braços,
ni vullas pas que 'l fer ergull te junyi;
recórdat sempre de la sort que haueren
Jusalem, Sodoma y Babilonia.

Antoni Careta y Vidal.

MEMORIAS D' UN ESTUDIANT.

VII

Una pérdua tan considerable me trastorná
profundament, y apesar meu vaig esclatar en
plors y exclamacions que cridáren la atenció de
tota la gent que llavors hi havia en la fonda.

Ben prompte vaig trobarme enrotllat d' una
multitud de personas, interessadas totes en sa-
ber lo ocorregut, veyentme obligat á explicar las
mès petites circumstancias del robo y la persona
del Sr. Benet junt ab tots los antecedents, mès
apesar de la perturbació tinguí la prudencia de
callar lo que á mi 'm convenia.

Tothom me compadesqué, desfentse tots en
imprecacions contra aquesta colla de pillets que
infestan á Barcelona, y n' hi havia que allargant-
se mes murmuraban de la policia, afirmant que
aquesta sabia molt bè hont jeyan y fins la casa
hont verificaban sas transformacions tots aques-
tos lladregots mansos, pero que tots los polissons
feyan los ulls grossos en virtut de cert conveni
entre uns y altres, assegurant que 'ls veyan pa-
ssejar plegats moltes vegadas.

Se féren per últim molts comentaris, me plan-
guéren moltíssim y 'm féren ab semblant motiu
sábias atvertencias. Res del mon se dona ab tan-
ta lliberalitat com los consells. En cambi ningú
'm doná cap cuarto, sinó que tothom aná des-
filant poch á poch quant la curiositat fou satis-
feta: uns deyan; «pobre noy! no l' amohiném
mès»; altres «aixís apendrà de viure» y altres
finalment «qui sap també d' hont havia tret
aquets quartos.» Tenian rahó, m' havia merescut
aquella feta, puix de totes maneres aquells di-
ners no venian de bon just, y raras vegadas he
vist que dongués bon resultat un caudal mal
adquirit.

Vaig considerar prudent sortir aviat d' aque-
lla fatal fonda, y rodant carrers sense direcció,
buscant lloch hont esbargirme y tirar los meus
plans, donguí de cap á la rambla. Aquest lloch
té un atractiu irresistible pels desocupats, y si
en Barcelona heu de trobar un forasté, un vago
ó un que no té feyna, 'l trobaréu de tart ó de
lluny á la rambla: allí hi ha la ventatja de que
un s' hi pot passejar amunt y avall tot lo dia sen-
se que ningú ho estrany ni tracti de investigar
ahont se va ó d' hont s' arriba, ventatja molt
gran que la desconeixen la gent dels pobles, hont
al passar per un carrer ja teniu á tots los habi-
tants sortint lo nas per las portas y finestras, y
seguint ab ulls d' esparvé tots vostres passos.

Aquell dia presentaba la rambla un aspecte
extraordinari de animició y de alegria, ab motiu
de ser la vigilia de Nadal. A un y altre costat
del passeig s' hi veyan taulas hont s' hi rifaban
galls y pollastres, la gent s' empenyian y s' api-
lonaban al voltant d' aquella exposició de ani-
mals de ploma, tothom posaba, tothom esperaba
tréure, y 'ls crits de *un y iro y va bola va bola*
confontse ab la remor de las urnas y la gatzara
d' uns y altres formaban un estrany y contínuo
albarot que 'm marejava. Per altra part aquell
ruido m' era agradable, perque ofegaba 'l crit de
mon sentiment y no 'm deixaba sentir la desgra-
cia de la meva situació.

Mes ¡que tristas son las festas y las alegrías
públicas quan troban á un sense un cuarto á la
butxaca. La gresca de la gent sembla un insult
á vostre pena, y sembla que tothom ab la rialla á
la cara, lluny d' aliviarvos se burla de vostre do-
lor. Tothom semblava que tenia dret á trepitjar-
me y ferme fer puesto; passaban pel costat meu
senyors y senyoras carregats ab galls d' India,
capsas de turrons y tota mena de llaminaduras,
y fins semblava que 's complahian en fregarmels

pels nassos com per ferme encanyonar, de manera que allò era per mi un verdader suplici de Tàntalo. Cada cop que veyia treurer ab dos quartos un pollastre, me ficaba las mans á la butxaca, semblantme impossible, després de forategar inútilment, que no m' hagués quedat ni una trista pessa pera probar fortuna.

Ben prompte aquell bullici se 'm féu insoportable, y resolguí sortir fora de la ciutat pera desahogarme y tractar seriament de pendrer una resolució contra la miseria que m' amenassaba. Aquella rambla era pera mí terrible; en torn meu no 's parlaba sino de diners, de compras y de rifas, á cada pas me volian fer comprar diaris y capsas de mistos, com si 'ls diners me sobressin, semblava que tothom s' havia conjurat pera ferme sentir ab més vivesa la trista necessitat en que 'm trobava. Al últim vaig desenallegarme d' aquellas empentas, y travessant carrers y carrerons vaig pendrer la direcció que 'm semblava conduhir als aforas de la ciutat.

Eran las dos de la tarde; comensaba á sentir gana, y no tenia ni la més remota esperansa de dinar. Per món torment vaig escáurem á passar devant d' un restaurant; en qual aparadó s' hi veyan de mostra y excitant l' appetit un parell de colomins y una polla rostida, al costat d' una hermosa tallada de formatge y fruytas esquisidas. Instintivament vaig deturarme á contemplar aquell quadro, y mentres en ma imaginació 'l saborejava sentí que 'm tustaban la esquena: al girarme vaig regoneixer á un dels senyors que m' habian compadescut en la fonda, que anaba acompanyat d' un altre senyó alt, prim, y armat de lentes.—Veliaquí, digué 'l primer, lo pobre senyó robat del qual li parlaba, ell li donará tots los datos.—Pobre noy respongué 'l segon, fassi 'l favor de venir ab nosaltres fins á la xocolateria y allí 'ns contaré lo ocorregut. Ab gust vaig accedir no duptant que al menos me convidarian á pendrer alguna cosa: entrárem en l' establiment, nos acomodárem á una taula, lo senyó alt obrí una cartera, y prenent lo llapis y trayentse los lentes que li devian fer nosa, me feu explicar lo cas del robo, del qual ne feu detallats apuntes. Terminada la relació s' alsá bruscamment y tornantse á posar los lentes, exclamá: ¡magnífich suelto de crónica! Los dos senyors me despedíren al portal de la xocolateria ab molta amabilitat, particularment lo dels lentes, lo qual me feu sentir per primera vegada la falaguera frase de *servidor de vosté*. Aquest tractament me deixá més estranyat que satisfet: ignoraba encara que á Barcelona 's tracta de vosté als escombriayres y als nens de dos anys, com tampoch sabia que n' hi ha que van en busca de desgracias no més pel gust ó 'l ofici de contarlas al públich per medi d' un diari. Ara penso que si hagués contat á aquell noticier la necessitat que jo tenia de menjar, pot ser també m' hauria afavorit referintla en la crónica.

Aquell incident acabá de posarme de mal hu-

mor. Un noy que repartia papers acabá d' exasperarme posantme á las mans un prospecte que deya: *Gran Fonda y Restaurant, se sirve con esmero y economía*, y seguia una gran llista de menjars. Llavors la ira se apoderá de mi sense saber ab qui desfogarme, y apretant lo pas com pera fugir de las terribles ideas que 'm perseguian, vaig anar á sortir á l' esplanada. Sentat en un dels padrissos del paseig de Sant Joan, m' abandonaba á las mes tristas reflexions sens descubrir un recurs que pogués tráurem de la desgracia, quan de prompte, fixant maquinalment la vista en una luxosa carretel-la que passaba per devant meu, vaig posarme á cridar ab todas las meas forsas: Jesús! Jesús! Acabava de regoneixer en lo jove lacayo que seya en lo pescant al costat del cotxero á un dels més grans amichs de la infantesa. Apeşar de la llibrea que 'l transformaba completament no s' escapá á la mia vista, y com un náufrech que s' agafa y no deixa anar la primera taula que troba, vaig llansarme corrent al darrera del carruatge, sens atendre que cridaba la atenció de tots los circumstans ab los meus crits é intempestivas senyas. En pobre Jesús no feu 'l sort; me reconegué de lluny ab mostrás d' alegria, y 'm feu ab la ma claras senyas de que seguís la carretel-la. Per més que 'ls caballs galopaban ja no la vaig perdre de vista, puix lo contento y la esperansa 'm daban un dalit superior á las mias forsas. Lo carruatge donant una volta entrá á la ciutat per la rambla de Canaletas, y al cap de poca estona se paraba devant de una grandiosa portalada, que per los severs y antichs esculpturats de sas pedras donaba á coneixer era aquella una verdadera casa de nobles. Lo bon Jesús obri la portella, saludá respetuosament á una elegant senyora que baixá del cotxe, y quan hagué desaparecut per la ampla escalinata del pati, mon fidel amich sens esperarme se tirá en mos brassos. Aquella abraçada me semblá que 'm tornaba la vida.

(Seguirá)

Velshi aquí mostra d' un solt que publica *El Demócrata*, ab motiu de la digne protesta del Cardenal Moreno. «En efecte, l' ánimo 's subleva al veurer com d' una manera tan *descocada* l' element ultramontá, que sempre está ull alerta, pren peu del succés més inofensiu y de menos trascendencia, pera descarregar sos insidiosos tiros contra tot lo que pót ser agradable y afecte als interessos de la llibertat y la democracia.»

Lo que se li subleva al cólega es lo sentit comú, y se sublevarian fins las pedras, si entenguessin que 'ls fanfarrons de la *tolerancia*, la *llibertat* y la *imparcialitat*, lluny de clamar en nom dels principis que tan invocan contra un atentat vandálích, que ataca los drets més sagrats respectats fins entre 'ls salvatges, cridan y se sublevan contra 'ls sentiments d' humanitat contra la justa indignació que manifestan los cors sencers, que deploran insults sacrílehs y escan-

dalosas violències. ¿Quina idea tenen de la justícia y la dignitat eixos flamants demòcratas? Insultar los restos venerandos d' un Papa, apedregar y abofetejar á digníssims prelats, y atacar y atropellar barbarament á una multitud indefensa, ¿es aixó, segons la descarada expressió de *El Demócrata* «l' succés més inefensiu y de menos transcendència?»

¿Sembla impossible que s' escrigan semblants aberracions! ¿Y aquestos volen que 'l poble crega en las suas declamacions sobre lo sagrat dels drets, y la justícia democrática, la llibertat, la igualtat y la fraternitat?

Crónica General.

Nostre Il·lm. Prelat ha publicat una carta pastoral, protestant contra 'ls atropellos comesos á Roma durant la traslació del cadáver de Pio IX. Després de comparar la conducta de Pio IX, quan morí Victor Manuel, ab la conducta dels revolucionaris devant lo cadáver de tan insigne Papa, diu que aquest acte que ha tingut lloch á Roma acaba de demostrar «que la única garantía eficaz y suficiente pera la dignitat, decoro y seguretat de la sagrada persona del Vicari de Jesucrist y pera 'l llibre exercici de sa suprema autoritat en tota la Iglesia es la sua soberanía en l' ordre polítich, exenta de dependencia ó sumissió á un altre soberà ó sia 'l Principat civil que li otorgá la Providencia, assegurantli al mateix temps títols lligítims «é incontestables y onze segles de possessió» Aquest llenguatge, que 's lo mateix que usen la Sta Sede, tots los Bisbes de l' orbe católich y todas las personas que tenen un xich de seny y no están al·lucinadas per l' esperit anticatólich, demostrará quant lluny de la veritat están los periódichs lliberals, que, pera atenuar l' acte ocasionat per la conducta dels seus compinxes, diuen que lo que ha succehit á Roma ha sigut «un fet fútil qual responsabilitat no val la pena de discutirse» y «una pueril manifestació de mitja dotzena de fanatichs polítichs». Aixís se fabrica la història en nostre segle. ¡Ignocents!

—La Societat de S. Vicens de Paul d' aquesta ciutat, al saber la noticia del sacrílech atentat contra las venerandas relíquias de Pio IX, enviá un respetuós telégrama al Vaticano, protestant contra tant incalificable atropello y reiterant la sua constant adhesió á la Santa Sede.

A qual telégrama s' ha rebut la següent contestació: «Roma 5 d' Agost.—Al Sr. Sambola President de la Conferència de S. Vicens de Paul.—Girona.—Lo Sant Pare, agrahint afectuosament los «expressius sentiments d' aqueixa Conferència de S. Vicens de Paul, la beneheix de tot cor.»

—La *Asociació católica d' obrers olotenses* remeté també al Papa un expressiu telégrama de protesta y adhesió.

L' Emm. Sr. Cardenal Secretari enviá la següent contestació: «Roma 1 d' Agost.—Al Sr. Saderra, «president de la Associació católica d' obrers.—Lo «Sant Pare agrahix la protesta d' aqueixa Societat «contra 'ls fets, que tinguèren lloch á Roma la nit del «13, y envia la apostólica benedicció pera vosté y pera «la Societat.—L. Card. Jacobini.

—D. Celestí Ribera, canonge d' aquesta Catedral ha enyat á nostra redacció un exemplar del *Elogi fúnebre* de D. Pere Calderon de la Barca, que pronuncia en la mentada iglesia 'l dia 25 de Maig prop-passat. Aquest exemplar forma part d' una tirada especial, que alguns particulars han regalat al autor, al qual agrahim la finesa que ha tingut ab nostre humil setmanari.

—La Junta organísadora de la peregrinació á Terra Santa ha contractat ja 'l vapor *Santiago* pera portar als peregrins fins á Jaffa. Los que desitjian pendrer part en aquesta peregrinació podran entendre-se ab lo Sr. Rector del Mercadal ó ab D. Francisco Baylina, individuos de la Junta diocessana nombrada per nostre Il·lm. Prelat.

—Ha mort á Palamós D. Joaquim Artigas, notari d' aquesta ciutat. R. I. P.

—Segons noticias de Barcelona, 's tracta de celebrar una manifestació proteccionista á S. Martí de Provensals

Butlletí religió

QUARANTA HORAS: Demá comensarán en la iglesia de l' Hospici. Las horas d' exposició serán: al matí de 8 á 12 y á la tarde de 5 1/4 á 8 1/4. Los demás dias: al matí de 8 á 11 1/2 y á la tarde de 6 1/4 á 8 1/4.

—Demá en la iglesia del Mercadal los confreres del Roser celebrarán la funció del primer diumenge de mes y la festa de S. Domingo. Al matí comensarán las missas á las 5; y las 9 se cantarà un solemne ofici. A la tarde 's farà la funció de costum, y després del sermó, que predicarà 'l Dr. Joseph Ribas, hi haurà la professó com en los demás primers diumenges.

Mercat de Girona del 6 d' Agost de 1881.

BLAT blancal de la Selva de 19 á 20 pessetas quarta.—Blat fort d' Ampurdá de 15 á 17.—Mestall de 13 á 14.—Ségol de 11 á 12.—Ordi, de 8 á 9.—Cibada de 8 á 8'50.—Bessas de 11 á 12.—Blatdemoro, de 11 á 12.—Mill de 13 á 13'50.—Fajol de 11 á 11'50.—Fabas de 12 á 13.—Llegums de 11 á 12'50.—Fasols de 18 á 19.—Ciurons de 22 á 40.—Panís de 16 á 17'50.

VINS. AMPURDÁ. *Culera, Llansá, Espolla, Rabós, Garriguella y Vilajuiga*: negre de 44 á 56 pessetas carga. Garnatxas de 70 á 80; Rancis de 75 á 80. AMPURDÁ BAIX; *Viladesens, Camallera, Vilahur, Gahusas Garrigós y Vilopriu*; Negres de 34 á 46 pessetas carga; Garnatxas de 58 á 66; Rancis de 64 á 72.

OLI: á 9 pessetas mallal.

FARINA: 1.ª classe de 17'50 á 20 pessetas quinta
2.ª classe de 14 á 17 3.ª classe de 9 á 14.

OUS de 23 á 30 quartos dotzena.

BESTIAR: *Bous* de 1'50 á 1'75 pessetas carnicera *Xay*: del país á 2'50:

Los preus exposats son tots lliures de drets de portas.